

Posamezne številke:
Navadne Din 1—,
ob nedeljah Din 2—.

"TABOR" izhaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 18. uri z
datumom naslednjega dne ter stane
mesечно po št. D 18—, za ino-
vestnost D 26—, dostavljen na dom
D 19—, na izkaznice D 18—,
inzerati po dogovoru.
Naroča se pri upravi "TABORA",
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 2.

Posluzina placana v gotovini.

TABOR

Posamezne številke:
Navadne Din 1—,
ob nedeljah Din 2—.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mar-
iboru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-
stropje. Telefon interurb. št. 274.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, pritličje, desno. Tele-
fon št. 24. — SHS poštnoštevilni
račun št. 11.787.
Na naročila brez denarja se ne
odira. — Rokopisi se ne vračajo.

Leto: V.

Maribor, sreda 5. marca 1924.

Številka: 54.

Brez pravega zaupanja. Pred preokretom v notranjepolitičnem polo- žaju.

Maribor, 4. marca 1924.

Včerajšnje vesti o medeljskih sklepih Radičeve stranke so iznova potrdile dejstvo, ki smo ga nasprotniki Radičeve demagoške politike naglašali že izpočetka: da bo morala republikanska stranka prejalistej zavreči baš ona gesla, ki so prvotno najbolj zažigala in s katerimi je na tako herostratski način odvrnila večino Hrvatov od dela za državo. Pričakovali smo, da se bo fraza o samostojni Hrvatski razpihnila in izgimila že pod vplivom časa, ki je neizprosen nasprotnik onih, ki mislijo s samim zavlačevanjem nečesa, kar je vitalna potreba, priti do oblasti. Taka vitalna potreba je konsolidirana, edinstvena država Jugoslavija; tako državo je zahtevala trda logika notranjega in mednarodnega položaja, tako državo so končno hoteli gospodarske sile, gospodarski zakoni. Čas se je postavil na stran teh, ki so utrjevali državo, in četudi se bodo danes ali jutri izvedle kakšne nebitvene izpremembe, poprave in dopolnila, bo vendarle ostal investiran v državni zgradbi znaten del potrošenih energij. Radičevi tako države niso hoteli, ampak so sanjariji najprej o samostojni Hrvatski, ki bi nastala s pomočjo mednarodnih činitelev, potem pa o zvezji treh držav, ki bi jo dosegli z abstinenco v beograjskem parlamentu in pod pritiskom Anglije (tako je vsaj pisal Radić v svojih pismih iz Londona). Vsa ta gesla so danes že zavrnjena. Mednarodni činitelji se niso hoteli angažirati za bedaste Radičeve sanjarije, iz hrvatske pasivnosti ni hotel nastati neka državopravni aktivum Hrvatov. Radić se je razočaran vrnil iz Londona, medtem pa je Italija zlorabila izgrala svojo domkišotsko gardo v Jugoslaviji: radičevske republikance. Bo toj zausniči, ki jo neoprestano preboleva je ne morejo preboleti, so Radičevi zavrgli tudi še pred letom učinkovito geslo: ne v Beograd! Danes samo čakajo migljaja, da gredo rušiti režim, ki so ga sami pomagali vzpostaviti. Zgodovina — sama hrvatska zgodovina — bo nekoč z boljšo šla preko let, ko se je hrvatsko življenje v samem negativizmu napram državi, katero je pomagalo nastaniti. Hrvatsko, spojeno s srbstvom in slovenstvom v politično sintezo Jugoslovanstva, bo še žalovalo za potratenimi, v nič vrženimi energijami; žal mu bo, da se je njegov voditelj boril z mlini na veter.

Danes je tudi v Radičevih vrstah prodrla naziranje, da je sabotaza takega zgodovinskega dejstva, kakor je edinstvena kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev, popolnoma žalova. Umili radičevcev z dosedanje linije je popoln. Se še maskirajo z različnimi frazami, še žugajo, špekulirajo in spletkarajo, a sami vedo, da bodo jutri ali pojutrišnjem vrgli tudi te maske. Čovječanska republika gre v ropotarnico, kamor je šla tudi revolucija, ki so jo nekoč proglasili. Pokazalo se je, da Radičevci vodijo samo taktika in da imajo načela sicer vedno v zalogi, a tudi zmeraj na prodaj in v zameno.

Sedanji dogodki v radičevski stranki so znamenje, da se državna misel vedno bolj utrjuje. Prvotno resna protidržavna struja je zdaj samo političen bav-bav, ki je v balkanskem ambijentu očividno neizogiben.

Toda nevarnost, da bomo potratili še mnogo novih energij, da bomo škodovali celo dosedaj doseženi konsolidaciji, ni nikakor odvrnjena. S takšno stranko kot je Radičeva bo težko zidati, saj je že težko rušiti. Stranka, ki odvraca pozor-

Dr. Korošec se vrača v Beograd. —

ZAGREB, 4. marca. Davi se je peljal skozi Zagreb dr. Korošec, ki se vrača v Beograd. Ustavil se je v Zagrebu eno uro in je med tem časom konferiral s podpredsednikom Radičeve stranke dr. Mačkcom. Oba politika sta sporočila drug drugemu sklepe, ki so bili sprejeti na plenarnih sejah njihovih strank. Z dr. Korošcem se je razgovarjal dopisnik "Jutarnjega lista", kateremu je klerikalni voditelj izjavil, da je bila seja strankinoga vodstva zaradi tega tako važna, ker mora vsako izpremembo parlamentarne taktike odobriti strankin glavni odbor, kakor to določajo strankina pravila. To se je zgodilo tudi tokrat in na

Seja muslimanskega kluba.

ljubljski seji je bil odobren ves načrt o strogolavljenju vlade.

BEograd, 4. marca. Včeraj popoldne je imel seja Jugoslov. muslimanski klub. Prisostvovali so vsi poslanci. Dr. Hrasnica je referiral o seji glavnega strankinoga odbora. Ker se je medtem vršila konferenca pri dr. Spahu, je klub sklenil, počakati na rezultat. Ob 5. uri je posetil dr. Spaha podpredsednik klerikalnega kluba Sušnik in mu sporočil sklepe glavnega odbora SLS. Sušnik je pripomnil, da ni s klerikalne strani niti najmanjših zaprek za snovanje opozicijskega bloka.

Ugibanje o razvoju dogodkov.

Radikalec bi se udal tudi

v nove kombinacije.

BEograd, 4. marca. Včerajšnji sklepi Radičeve stranke so vzbudili v vseh tujakajšnjih krogih izredno živahno zanimanje. Včeraj so se sestali Davidović, Sušnik in Hohnjec. Pozneje sta konferirala v muslimanskem klubu dr. Spaho in Sušnik. Z napetostjo pričakujejo, kaj bodo sedaj počeli radikaleci. Eni so mnenja, da bodo skušali onemogočiti verifikacijo radičevskih mandatov in nato razpustiti skupščino, da si pridobijo man-

dat za volitve. Drugi pa zatrjujejo, da radikaleci (ali vsaj resna skupina v radikalni stranki) sami želijo, da bi prišel Radić v Beograd in da ne bo njihče hrv. seljaške stranke oviral pri parlamentarnem delu. Radikaleci so prepričani, da morajo kot najmočnejša stranka dobiti v bodoči vladi njihovi moči odgovarjajoče mesto, pa najsi se sicer politični dogodki razvijajo tako ali tako.

Zbiranje bolgarskih čet ob naši meji.

Bolgarske oblasti postopajo strogo.

BEograd, 4. marca. Vesti, ki so došle iz Caribroda in iz drugih krajev ob jugoslov.-bolgarski meji zatrjujejo, da Bolgari zbirajo svoje čete na naši meji. Napol službena brzojavka, ki jo je dobila naša vlada z meje, zatrjuje, da je v bližini Caribroda zbranih 20.000 bolgarskih vojakov v popolni vojni opremi. Na meji kopljejo celo strelske jame. Z dru-

ge strani pa naša vlada izjavlja, da je treba z ozirom na vesti o napadu bolgarskih čet in tolp na našo mejo uvaževati dejstvo, da so bolgarske oblasti v Kjustendilju, Petriču, Svetivraču, Melniku in v drugih krajih aretirale mnogo oseb, ki so osumljene agresivnega delovanja. — Dozdaj je bilo aretiranih okoli 200 oseb, preiskava pa se še nadaljuje.

VLADNI DEMANTI O TAJNIH KLAVZULAH O RIMSKI POGODBI.

BEograd, 4. marca. Z vladne strani demantirajo najodločnejše, da bi bil med Jugoslavijo in Italijo sklenjen kak tajni dogovor, najmanj pa take vrste, kakor ga opisujejo radičevci v resolucijah svoje nedeljske seje.

IZGOVOR VLADE RADI NEIZPLAČILA 20% - NIH BONOV.

BEograd, 4. marca. V včerajšnjem svojem govoru v nar. skupščini je finan. minister Stojadinović v imenu vlade izjavil glede bonov za 20%-ne odtegljaje pri izmenjavi novčanic sledeče: skupno število te državne obveze dozdaj ni znano. Potrdila je izdajalo toliko organov s tako različnimi štampiljkami, da danes ni nobenih garancij, da bi ne bilo med pobot-

nicam falzifikatov. Zato vlada iz tehničnih ozirov ne more izplačati obveznic, četudi je tozadevna svota sprejeta v proračun. Med prečanskimi poslanci je izjava vzbudila veliko nevoljo.

IZGON KALIFA IN NJEGOVE RODBLINE IZ TURČIJE.

CARIGRAD, 4. marca. Narodna skupščina je poleg ukinjenja kalifata sklenila tudi izgon kalifa in njegove rodbine ter 67 princev in princesinj iz Turčije. Tudi je bil sprejet predlog, da se generalnega štaba nima več naslova ministra. Govoril se, da se umakne kalif v Egipt. Dohi 100.000 turških funtov, princi pa 200.000. Rezidenčne palače in palače princev, postanejo narodno premoženje.

Nemško-turška pogajanja.

ANGORA, 4. marca. Pogajanja med Turčijo in Nemčijo so sklenjena.

atmosfero sporazuma in pozitivno državnega sodelovanja.

Radičeva stranka je danes na resnem razpotju: ali premaga samega sebe in svojo preteklost ter skuša z ohranitvijo dosedanjih pozitivnih državnih pridobitev pospešiti konsolidacijo, ali pa razdere še to, do česar smo tekom petih let v ekonomskem življenju dospeli. Gotovo pa je, da tudi ne nadaljuje eksperimentiranje ne bo vrglo države s tira, da si bi moglo zelo otežkočiti tisti razvoj naših razmer, ki ga žele dobri državljani kar najbolj pospešiti.

2½ MILLJONA DINARJEV ZA ZAGREBSKO GLEDALIŠČE.

BEograd, 3. marca. Finančni minist. je potrdil v preliminarne proračunu predvideno vsoto 2½ milijona dinarjev za zagrebsko narodno gledališče. (In Maribor??)

NASTOP NOVIH POSLANIKOV V BEOGRADU.

BEograd, 3. marca. Danes ob 12. uri je novi italijanski poslanik Bordrero izročil Njeg. Vel. kralju svoje poverljive listine. Akt se je izvršil z običajnimi formalnostmi. Bordrerova avdijsenca je trajala pol ure. Včeraj je obiskal tudi min. predsednika.

BEograd, 3. marca. Danes ob pol 2. uri je obiskal novi francoski poslanik Neilly ministra za zunanje zadeve Ninčiča. Obisk je bil formalen v svrhu spoznanja. Tekom tedna izroči poslanik svoje poverljive listine.

SESTANEK MACDONALDA S POINCAREJEM.

PARIZ, 4. marca. "Petit parisien" poroča iz Londona, da ima Macdonald načrt za sestanek in osebni razgovor s Poincarejem o vseh vprašanjih. Čas sestanka še sedaj ne more biti določen. Treba je počakati, da komisija strokovnjakov izroči reparacijski komisiji svoje poročilo.

PRORAČUN CENTRALNE UPRAVE SPREJET.

BEograd, 4. marca. Koncem včerajšnje seje je bil sprejet proračun centralne uprave z radikalno-turško večino.

ITALIJANSKA VALUTA NA REKI.

RIM, 4. marca. Od včeraj je na ozemlju Reke zakonsko uvedena italijanska valuta. Krone reške države se zamenjajo v lire v relaciji 0.40 lire za krono. V tem je že zapopaden tudi odbitek 0.12 lire, za katerega je italijanska vlada že izdala blagajniške boni. Rok za zamenjavo teče do 1. apr. tl.

Vladna križa v Belgiji.

BRUSELIJ, 4. marca. Govori se, da je kralj pozval Themisa, naj prevzame sestavo prehodnega ministrstva in vodi posle do volitev.

Razkol v soc. demokraciji Nemčije.

DRESDEN, 4. marca. Tujakajšnja soc. dem. stranka je sprejela sklep, ki graja politiko soc. dem. stranke v parlamentu. Za volitve v državni zbor so bili postavljeni izključno kandidati strankine levice.

Češkoslov.-italijanska trgovska pogodba

RIM, 3. marca. Sinoči so bile v palači Chiggi izmenjane ratifikacijske listine glede trgovske in paroplovne pogodbe med Italijo in Češkoslovaško.

Otvoritev velesejma v Leipzigu.

LEIPZIG, 3. marca. Včeraj popoldne je bil odprt tujakajšnji velesejem.

Rykov na poti v London.

LONDON, 3. marca. Predsednik sveta ljudskih komisarjev sovjetskih republik, Rykov, je odpotoval iz Moskve in je na poti v London, kjer bo imel konferenco z Macdonaldom.

BORZA.

CURII, 4. marca. Predborza: Pariz 23.45, Beograd 7.30, London 24.82, Praga 16.70, Italija 24.55, Newyork 578, Dunaj 0.0081 in pet osmink.

ZAGREB, 4. marca. Predborza - Skl. tečaj: Pariz 323.10—328.10, Svica 1378 do 1388, London 341—344, Dunaj 0.1118 do 0.1133, Praga 229.60—232.60, Italija 341.37—344.37, Newyork 79—80.

Politične vesti.

* **Seja vodstva SLS** dne 3. tm. v Ljubljani je bila precej živahna, ker so mnogi udeleženci zelo hudo nastopili proti zvezi z Radićem. Povdarjali so, da je dosedanja taktika prinesla stranki le škodo. Dr. Korošec pa je končno prodrl s svojim stališčem in je bil sprejet sklep, ki odobrava dosedanje taktiko klerikalnega parlamentarnega kluba in pristaja na ustanovitev opozicijskega bloka na podlagi sporazuma, ki je bil dosežen med voditelji parlamentarne opozicije.

* **Naš reperacijski sporazum z Nemčijo**, sklenjen med dr. Kunzom in Boškovičem, bazira na sledečih določbah: Nemčija prizna pravico naše države na oni del dobav, za katere so nemške tovarne dobile predujme. Vrednost drugega dela nabav se črta iz reperacijskih knjig. Nabave, ki so že v efektuiranju, se dele v dve kategoriji: 1. nabave, ki so že izplačane v iznosu od Nemčije plačanih zneskov, 2. nabave, katerim se odrecemo, da iz njih prodaje dobimo drug material. Nemška vlada se zaveže, nas pri tovarnah podpirati. Naši oškodovani državljani morajo s tovarnami skleniti nove pogodbe, katere mora odobriti reperacijska komisija.

* **Kako se hočejo radikale ubraniti Radićevcev?** Iz Beograda poročajo, da je sklep Radićevcev, da hočejo priti v Beograd in zrušiti vlado, vzbudil v vseh krogih ogromno senzacijo. Radikali priznavajo resnost položaja. Vendar so odločeni verifikacijo mandatov radićevskih poslancev tako dolgo zavlačevati, da se prejme državni proračun.

Dnevna kronika.

— **Zdravstveni odseki se likvidirajo.** Minister narodnega zdravja je podpisal odlok, da se takoj likvidirajo zdravstveni odseki v Zagrebu in Ljubljani. Dokonca marca mora biti likvidacija izvršena, nakar bodo imenovani za mariborsko, ljubljansko, zagrebško in druge nove oblasti zdravstveni oblastni inšpektorji.

— **Proslava pete obletnice komunistične internacionale** pripravljajo za 12. tm. v Rusiji.

— **Lavine v Liki.** Radj velikih lavin se je moral dne 2. tm. vrniti osebni vlak, ki je vozil iz Zagreba v Gospić.

— **Licitacija za prodajo skladišča v Einspielerjevi ulici št. 7 v Mariboru** se vrši dne 8. tm. ob 11. uri dop. v pisarni komande Vojnega okruga v Mariboru (Dravska kasarna soba št. 17). Pogoji se lahko v pogledajo v navodeni pisarni. Izklona cena za skladišče z zemljiščem vred 805.704 Din.

— **Društvo učitelje osnovnih in meščanskih šol, učitelje žen. ročnih del in otroških vrtnarje** ima svoj občni zbor v četrtek 6. marca ob pol 15. uri na Cankarjevi šoli v Mariboru. Dnevni red: 1. Poročilo blaginje in predsednice. 2. Čitanje »Izveštaja Društva učitelja i zavlavlja iz Beograda«. 3. Volitev novega odbora. 4. Predavanje gospe Alojzije Stebi iz Ljubljane. 5. Slučajnosti. — Predavanje aranžira skupno z nami mariborski »Žensko društvo«, zato se predavanja udeležijo tudi članice istega. Učiteljice, pridite vse; časi so resni in treba je biti na straži!

— **Dva ogabna procesa** sta bila fe dni končana. Na Dunaju se je vršil sadiščni proces proti znani Idi Kadinec, ki je v družbi z gospodo iz največjih krogov ugrizarjala v svojem zavodu sadiščne orgije zapeljevanja in oskrumbe otrok. Obsojena je na šest let težke ječe, njena glavna kompanjona Taussing in Kottanyi na 6 in 8 mesecev strogega zapora. Drugi obtoženci so bili oproščeni, med njimi tudi znani baron Chlumsky. — V Brnu pa se je 3. tm. končal proces proti Hildi Hanika, proti njeni materi Charvati in proti Janu Veselyju, ki je kapetana umoril po nagovarjanju Hanikove soproge Hilde. Hilda Hanika je bila obsojena v smrt na vešalili, njena mati na 20 let težke ječe, Jan Vesely pa radi mladoletnosti in ker je kot tak le kot igračka stal pod sugestivnim uplivom Hanikove, na 3 leta težke ječe.

— **Sarajevo** ima glasom zadnje statistike 60.087 prebivalcev, od katerih je 22.474 muslimanov, 19.242 katolikov, 16.468 pravoslavnikov, 7458 židov,

— **Obrat** ustavila je železnica v Zenici, last dr. Wutteja in Greinitza od Jadranske banke. Odpovedano je 92 delavcem.

— **Največji goljuf najden.** Budimpeštanska policija je vlovila največjega goljufa iz predvojnih časov. Isti je leta 1901 poneveril v nekem budimpeštanskem zavodu 540.000 zlatih kron. Viktor Keesckemeti — tako se piše — je sedaj v južni Ameriki, ter je pisal svojim rojakom, da bi se rad vrnil v domovino. — Cenzura je izročila list policiji, ki je že napravila korake pri oblastih v južni Ameriki, da aretirajo goljufa in ga izročijo madžarskim oblastim.

— **Kanada se modernizira.** Kanadska vlada je izdelala načrt, da se dosedanje telegrafi z žicami zamenjajo z brezžičnim (radio) telegrafom. Odposlani so še oddelki v Jukon, da zgradijo prvi dve velikih radio-postaji pripravni za sprejemanje in odpošiljanje brzojavk. To je samo začetek, a v resnici bo postavljenih polno takih postaj.

— **Zvezan razbojnik, spremljan od 11 orožnikov — pobegnil.** Iz Podgorice javljajo, da sta se v neki koči skrivala razbojnika Mašan Bulatović in Gačva Grugić. Orožnikom se je posrečilo po nekoliko streljanju razbojnika prisiliti, da se vdeta. Vklenili in zvezali so jih in jih hoteli odpeljati v Podgorico. Na poti pa je eden izmed razbojnikov Bulatović, prebrgal vez in verige in pobegnil, dasiravno je bil obkrojen in spremljan od 11 orožnikov. Tako je garda 11tih orožnikov pripeljala v Podgorico samo Savo Grugića.

— **Okrožni zdravnik dr. Morocutti.** Ta gospod se je usidral v obmejnem št. Ilju hitro po preobratu nekaj po preveliki toleranci naših oblastnih, nekaj po svojem mirnem in taktičnem nastopu — kazal se je kot narodno popolnoma indiferentnega zdravnika, saj je sam rad sprva naglašal, da mati mu je Slovenka, oče pa Nemec (? — ne Italijan), ona ga je učila slovenski, oče pa nemški. Logično po prirodnem pravu bi seveda naj bil materni jezik g. okr. zdravnika slovenski, a vsaj sigurno smo smeli pričakovati, da ne bo proti Slovincem nastopal v smislu nemške nacionalne propagande. Kaj še, mobilni smo se! Ta človek je naenkrat — po neki tajinstveni analizi odkril v sebi nemško srce in sedaj, ko se je že prenasitil slovenskega kruha in si še napravil iz njega »lepo vojno rezervno« — je začel igrati nemško-nacionalnega ježa. Kajpada je sedel pri zadnjih volitvah kaj zavestno kot predstavnik nemške škrinjice, v nemške časopise pa je začel pošiljati bombe v prid nemškega »Drangae«. In tega nemškega propagatorja smo si sami postavili in ga negovali v najbolj eksponirani obmejni postaji — kot okrožnega zdravnika. Ali se zavedate, kak narodno-vzgojni upliv ima zdravnik na prebivalstvo, posebno ako ni kričač, ampak nastopa mirno, pa smoteno po zarisani načrti? Največ krivde na tem obmejnem grehu — oprostiti trpi izraz, a pove golo resnico! — ima komodnost naših gospodov zdravnikov. Dvakrat je bilo v št. Ilju razpisano mesto okrožnega zdravnika, a nikdo se ni oglasil nego edino g. dr. Morocutti... Poglejte pa v Maribor in drugod na številno zdravnikov Slovincem in videli in vedeli boste marsikaj. In vendar je št. Ilj za zdravnika krajjevo in materijalno krasno mesto. — Ven na deželo, gospodje!

— **Senzacionalni proces v Brnu.** Pred dnevi je začel v Brnu proces proti ubijalcu kapetana čestarmade Hanika, Hanika je bil umorjen za časa lanskim manevrom na Slovaškem. Od začetka se je mislilo, da je bil nesrečen slučaj; a pozneje se je dognalo, da je morilec neki Jan Vesely, bratranec kapetanove žene; ta je ljubil ženo že iz mladih let. Vesely je izpovedal, da ste ga k dejanju nagovorile gospe Hanika in njena mati, ter da ste čni dve izdelali cel načrt za umor. Ta kriminalna afera se v Českoslovaškem z veliko napetostjo zasleduje.

— **Brezžični koncert v brzovlaku.** »Matine« poroča, da so poskusili v zadnjem času na Angleskem instalirati radiotelegrafije postaje na brzovlakih. — Poskusi so se posrečili, tako da je bilo v vlaku slišati skladbe, ki jih je igral londonski orkester, oddaljen od vlaka 140—150 km.

Dopisi.

Mozirje. V veliki dvorani hotela Goltnik se je vršil dne 24. febr. velik protestni shod proti naredbi ministrstva z dne 28. jan., ki določa Gornji grad za sedež našega sreza. Zborovanje je vodil župan g. Matija Goričar, ki je utemeljeval razloge proti tej naredbi, ki je postavila sedež sreza mesto v sredino na konec sreza, tako da je oddaljena občina Šmartno ob Paki 31 km od sedeža. Na shodu je bila zastopana večina občin okraja po županih in drugih interesentih.

Iz Ormoža. (Surovost orjunašev in policajdemokratov v Ormožu). Pod tem naslovom bležimo v »Straži« z dne 20. svečana 1924 štev. 22. zopet eno surovost več — pri političnih korifejah ormoških posili — klerikalec. Noben pameten človek se nad diferencami pri kaki veselici, ki so se dogodile ob 5. uri jutraj, ne bo vznemirjal niti preveč razmišljal, ker že dejstvo samo, da se je kako nesoglasje pojavilo v krčmi ob času ko drugi ljudje zopet vstajajo, govori zadosti. — Samo pridigar morale v »Straži« misli, da mora javno ožigosati prepir, ki je nastal vsled nekega medklica, ter pri tem razgretost mladih ljudi kar pavšalno prevreči na celo kopo ormoških »policajdemokratov«. Mi do sedaj nismo šteli glav, ki so se razgrete in nekam čudno prizibale iz kletarske kleti niti nismo šteli v vaših vrstah vseh tistih, ki stojijo na čelu protialkoholnega gibanja s tem, da pokončujejo pridno domači pridelek, če bi pa hoteli registrirati vsakega pijanca in vsako surovino, ki je preveč pokukala v kozarec, bi jih gotovo v vaših vrstah, gospodje okoli »Straže«, več naštelj kakor v naših. In če bi končno hoteli ob takih prilikah registrirati še potom Luciferjevega teledinana kapaciteto možganske zmožnosti, bi aparat sploh ne registriral — ker bi je ne bilo. Sploh pa zamoči dopisnik »Straže«, da je imel kot najmočnejši in najdaljši pri tem prepiru glavno besedo njihov pristaš — črni Matija — ter celo ugibamo, ali ni to bila od njega zasnovana intriga, da se spravi v svet disonanca med orjunci in policajdemokrati. Ako prihodnjik naštevate vse lumparije in lumpe, prosimo, da na sebe ne pozabite. Rana ura — zlata ura — vsi skupaj ste jo temeljito izrabili, največjo prismojenost pa vedno pokažejo tisti, ki imajo z ognjem največ opraviti. To vedno in vedno vidimo v »Straži«.

Celjske vesti.

DR. JOS. SERNEC — OSEMDESET-LETNIK.

Dne 4. tm. obhaja v Celju odvečnik g. dr. Jos. Sernece 80-letnico svojega rojstva, še vedno svež in čil. Rojak iz Slov. Bistrice, se je že v zgodnji mladosti začel ogrevati za narodne ideale, to zlasti pod uplivom starejšega brata dr. Janka Serneca, očeta lani v Mariboru umrlega dr. Vlad. Serneca, ter pod uplivom drugih takratnih narodnjakov dr. Preloga, dr. Dominkuša, Šumana, Slomška itd. Taborska doba je izklesala njegov značaj in kmalu ga vidimo v prvih vrstah narodnih borcev.

Ko je l. 1876 prišel v Celje, ki je bilo narodno zelo na slabem, je takoj prijel za delo. In vidimo ga od takrat naprej skozi dolga leta z nepopisno žilavostjo na delu v narodni borbi. Stopil je na čelo Čitalnice, koje predsednik je danes že 46 let. Sodeloval je pri ustanovitvi Dijaške kuhinje ter mnogih drugih narodnih in kulturnih društev. Kot odvečnik je napravil prvo vlogo na sodišče v slovenskem jeziku — v veliko razburjenje nemškega Izraela. Že par let pozneje je bil izvoljen v štajerski deželni zbor, kjer je zastopal slovensko prebivalstvo do leta 1902. Da so ga tudi nasprotniki spoštovali, kaže dejstvo, da je bil 9 let namestnik štajerskega deželnega glavarja. Nad 20 let je bil tudi obč. odbornik v celjski okoliški občini, od leta 1889—1905 načelnik celjskega okr. zastopa. Leta 1881 je pomagal ustanoviti celjsko Posojilnico, v katere načelstvu je ves čas, od l. 1888 stalno njen predsednik. Kaj vse so zavod, katere on vodi, bodisi kulturni, bodisi gospodarski, tekem vseh teh let storili za nacionalni, kulturni in gospodarski razvoj in napredek Slovenstva, o tem bomo morala naša nacionalna zgodovina ob-

širno poročati. Brez dvoma krona dr. Sernecevega dela v Celju je pa mogočna stavba Narodnega doma, ki je že skozi 28 let žarišče našega nacionalnega življenja v Celju in v celnem celjskem okrožju, kjer imajo zavetišče narodna, kulturna in politična društva. Niso zastoj besneli krog njega valovi nemške in renegatske jeze. Narodni dom je kljuboval vsemu — in s ponosom lahko še danes govori raz balkon mogočne stavbe našim množicam on, oče celjskih Slovincem, čegar ponos je ta trdnjava Slovenstva.

Da obhaja jubilarnt svojo osemdesetletnico še duševno in telesno čil, ima zahvaliti predvsem temu, da je krepil tudi svoje telo. Našel si ga lahko vedno v prostih urah ali na lovu ali v planinah, na plesišču, v vodi in na ledu. Povsod domač, povsod siguren. V vsaki družbi dobrodošel radi svojega finega nastopa, je vzgojil tudi vse svoje sinove in hčerke v duhu narodne zavednosti.

Vrlenu narodnemu bojevniku, markantni osebnosti v naši narodni, gospodarski in politični zgodovini, značajnemu naprednjaku in demokratu kličemo ob redkem slavlju: še na mnoga leta

—□—

Smrtna kosa. V Celju je umrla dne 2. tm. ga. Ana Synek, žena nekdanjega vodje cinkarne v Gaberju, g. dvornega svetnika Syneka, v 63. letu starosti. Naj v miru počiva!

Mladinski koncert Glasbene Matice v Celju. Glasbena Matica v Celju priredi v nedeljo, dne 9. tm. ob pol 11. uri v veliki dvorani Narodnega doma II. mladinski koncert s predavanjem o »komornem godalnem kvartetu in klavirskem kvartetu«. Na sporedu so predstavitelji klasične in modernejše kvartetne literature: Dittersdorf, Glazunov (mladurška šola) in Dvořak. Pristop ima samo šolska mladina, gojenci Glasbene Matice, spremstvo in nadzorovalni organi. Sodeluje celjski godalni kvartet.

Umrlo je meseca februarja v Celju šest, v javni bolnici sedemindvajset oseb.

Učiteljsko društvo za celjski okraj zboruje v soboto, dne 8. tm. ob 9. uri v mestni osnovni šoli. Na sporedu so referati: Podrobnosti o delovanju našega poverjenišča za izboljšanje gmočnih razmer učitelstva (predava g. ravnatelj Gnuš); »o uporabnih nalogah« (predava g. Petričič) in »o mladinskem slovstvu« (poroča g. Fr. Roš). Člani se naprošajo za mnogoštevilno udeležbo.

Občni zbor podružnice Jugoslovanske Matice v Celju, ki se je vršil v četrtek, dne 28. febr., je bil pravi dobro obiskan. Predsednik društva g. ravnatelj Jeršinovič je podal jako zanimivo poročilo o delovanju Jugoslov. Matice. Celjska podr. šteje 288 članov, med tem 62 članic. Večina je iz uradniških slojev. Podružnica je priredila v poslovnem letu večjo ljudsko veselico, prirejala predavanja za šolsko mladino pod okriljem Ljudskega vseučilišča, podpirala razpečevanje društvenega blaga in nabirala inserate za Gospodinjski koledar. Pokrajinskemu odboru je odposlala prispevek 36.000 D. Izvoljen je bil po večini stari odbor s predsednikom g. Rafkom Salničem na čelu. Odstopivšemu predsedniku g. ravnatelju Jeršinoviču je izrekel občni zbor pristrčno zahvalo za vzorno delovanje. Na pokrajinski zbor odpošlje podružnica šest delegatov.

Maškerada celjskega Sokola dne 2. t. m. v vseh gornjih prostorih Narodnega doma se je vršila letos v kraljestvu Pierota. Načrte za okusno in originalno dekoracijo je napravil br. Kramer, slike pa izvršil nadebudni br. Holobar. Vsled izredno okusne opreme veselilnih prostorov in naravnost ogromnega obiska je letošnja prireditev prekašala vse prejšnjih let. Mnogoštevilne maske so se prilagodile večinoma stilu prireditve in so prišle v prav okusnih pierotskih kostumih. A bilo je tudi drugih zelo originalnih lepih mask, ki so, pomešane med splošni milje, nudile prav pestro sliko razposajenega pustnega raja. Ker so požitvalne narodne dame skrbno skrbele tudi za prigrizek in dobro kapljico, je bilo vse veselo in zadovoljno in se bodo udeleženci radi spominjali tega lepega večera. Celjska posojilnica pa bo morala vsled lepega občaka sljenih prireditvev prav resno misliti na razširjenje velike dvorane in postranskih prostorov. Nar. doma.

Mariborske vesti.

Maribor, 4. marca 1924.

m Kraljev pozdrav mariborski »Jadranski Straži«. G. polkovnik Stevan Prica, predsednik mariborske podružnice »Jadranske Straže«, nam je dal na razpolago zahvalo, s katero je Nj. Vel. kralj Aleksander odvrnil na udanostno izjavo, ki mu jo je poslal ustanovni zbor. Pismo se glasi: »Jadranski Straži, Maribor. — Prijatno dirnut izjavom odanosti mariborske podružnice »Jadranske Straže« priložkom njenog konstituisanja. Njegovo Veličanstvo kralj blagovolelo je narediti, da se podružnici izrazi Njegova srdačna zahvalnost. Vrhovno dužnost šefa kabineta, punomočni ministar (podpis nečitljiv).« — Mariborsko podružnico je brzojavno pozdravil znani nacionalni prvoboritelj v Dalmaciji, don J. Biankini, ki je poslal sledečo depešo: »Srdačno pozdravljam, želim uspešan rad rodoljubivoj akciji. Biankini.« — Naj bi ta pozornost vzpodbujala naše narodno občinstvo pri delu za »Jadransko Stražo«.

m O Češkoslovaški, njenih mestih in tovarnah bodo slišali oni, ki obiščejo predavanje Čs. Lige v četrtek, dne 6. tm. ob 20. uri v mali dvorani Narodnega doma. Predava g. prof. dr. Pivko. Skioptični aparat bo kazal slike čeških pokrajin, mest in gospodarskih podjetij. Vstop prost.

m Smrtna kosa. Umrli so: v Splošni javni bolnici Lucija Rupena, stara 68 let Marica Ratej, trgovčeva hčerka, stara 3 leta, v Tattenbachovi ulici 26, Ferdinand Laufer, vpoškojeni železničar, star 74 let in v Stritarjevi ulici Juri Jelinek, vpoškojeni železničar, star 89 let. N. v m. p.

m Seznam zavezanecv za kuluk za prvo polletje 1924 je sestavljen in je vsakemu na vpogled tekom 14 dni od dneva razglasitve na mestnem magistratu, soba št. 8. med uradnimi urami. Eventuelne pritožbe, ki morajo biti kolekovane s 25 D in podprte s potrebnimi dokazili, je uložiti tekom neprestopnega roka 14 dni od dneva razpoložitve odnosno razglasitve na občinski deski potom mestnega magistrata na mariborsko oblast.

m Maskeradni ples I. slovenskega športnega kluba Maribor v Narodnem domu v torek zvečer dne 4. marca t. l. bode nudil cenjenemu občinstvu prijetno in veselo zabavo. — Je to zadnja predpustna prireditev in vsakdo kojega vesel, da prebije nekaj prijetnih uric skupaj z znanci in prijatelji, je s tem dana prilika, da poseli navedeno maskeradno prireditev. — Za dobro in točno postrežbo je preskrbljeno. Kontrola mask. — Ker posebnih vabil ne razpošiljamo, vabimo s tem k mnogobrojni udeležbi. — Odbor.

m Predavanje. V četrtek 6. tm. ob 3. uri pop. predava v prvem nadstropju mešč. šole v Cankarjevi ul. g. Alojzija Stebli iz Ljubljane o ženskem vprašanju. Uljudno vabimo naše članice, da se predavanja v čim večjem številu udeležijo. — Mariborsko slov. žensko društvo.

m Manifestacijski shod proti draginji in proti njenim povzročiteljem sklicujejo za nedeljo 9. tm. ob pol 10. uri dop. v veliko dvorano Narodnega doma v Mariboru vse stanovske organizacije v Mariboru. Shod je popolnoma nadstrankarski.

m Interesentom za veleseljem v Pragi. Mariborska tiskarna dd. oddaje legitimacije za praški veleseljem in naročne karte za stanovanje. Navodila so ista »ot lanske leto, samo glede znižane vožnje se pripomni, da je začasno dovoljena samo za ČSR.

m Maskerada ISSK Maribor v Narodnem domu na pustni torek obeta postati zelo zabavna. Zanimanje za prireditev je veliko. Lanskoletna prireditev v Götzovi dvorani je bila v vsakem oziru prvovrstna in si odbor prizadeva letos v Narodnem domu enako vpriporiti. — Kontrola mask bo tudi sedaj stroga in je s tem zasiguran tudi moralni uspeh. Športu prijaznemu in zabaveželjnemu občinstvu priporočamo na pustni torek obisk maskerade v Narodnem domu.

m Oglajšave za praški veleseljem. Češkoslovaška vlada je za obisk spomla-

đanskega veleselja zunanje goste oprostil obveznosti vizuma. Zadostuje predpisana izkaznica, na podlagi katere lahko zunanji obiskovalci od 9.—30. marca bivajo v Češkoslovaški.

m Invalidsko zborovanje. Udruženje vojnih invalidov, podružnica Maribor, sklicuje za nedeljo dne 9. marca t. l. ob 9. uri dopoldne v prostorih gostilne Orovič v Vetrinjski ulici, invalidsko zborovanje. Udeležba za vse člane obvezna.

m Grajska klet. V sredo 5. tm. slaničkova pojedina s koncertom, katerega priredi gl. društvo »Drava«. Začetek ob 20. uri.

m Maškarado priredi tudi letos Sokolsko društvo v Studeneh pri Mariboru na pustni torek dne 4. marca t. l. z začetkom ob 8. uri zvečer. Kdor je bil na maškeradah prejšnja leta, nas gotovo poseti tudi letos in pripelje seboj tudi svoje znance. Torej na svidenje, prijatelji društva, od blizu in daleč.

m Virtuoz na harfo brata Mostler, znameniti akrobati, 2 Edison, Kaupaty trio in Mara Zlatarijeva z novim programom so glavne atrakcije Klub-barovega programa od 1. do 15. marca. Na glasovir igra komponist Pepo Winterhalter.

m Pobegnil je iz Državnega dečjega doma v Mariboru znani ndl. ponični prosjaček 10-letni Ernst Ch. Skoro gotovo bo takoj pričel s prosjačenjem po mariborskih ulicah ter nosil skupiček domov, kjer se bo stekel po griu onega, ki bi moral predvsem paziti na otroka. Deček je kljub enostranski nenormalnosti silno prebrisani in je med drugim v zavodu demonstriral, na kak način zna simulirati razne bolezni in telesne hibe, da na tak način vzbujajo usmiljenje pri pasantih in si pridobiva milodare. Občinstvo se opozarja, da temu otroku ne daje nikakih darov, ampak naj ga javi najbližjemu stražniku.

Narodno gledališče.

REPERTOIRE:

Torek, 4. marca ob 17. uri »Lumpacij-vagabunde, zadnjič v sezoni.

Sreda, 5. marca. »Čarostrelec«, Ab D.

Četrtek, 6. marca »2 X 2 = 5«, Ab A.

Petek, 7. marca. »Onstran življenja«, Ab. C.

Sobota, 8. marca. »Čarostrelec« Ab. B.

—□—

»2 X 2 = 5«. V četrtek, 6. marca se vrši premijera duhovite Wiedove komedije »2 X 2 = 5«. V tej komediji razpravlja pisatelj na satiričen način o politiki, literaturi, o zakonu, kurtizanstvu itd. itd. Režira g. Železnik, ki igra tudi obenem glavno vlogo; dalje sodelujejo gđ. Kraljeva, g. Bukšekova, gđ. Kogejeva, gđ. Jelenčeva, Petkova, Savinova in Lubejeva ter g. Rasberger, Kovič, Tepavec, Skrbnišek, Grom, Tovornik itd. — Predstava se vrši za ab. A.

Premijera »2 X 2 = 5«. Jutri v sredo 5. marca priobčimo podlistek o komediji »2 X 2 = 5«, katere premijera se vrši v četrtek, dne 6. tm.

Hudoženstveniki v Mariboru. Tudi gledališka uprava v Mariboru namerava povabiti svetovne dramske umetnike za na enovečerno gostovanje. Ker je pa to finančno za naše gledališče precej riskantno, je gledališka uprava sklenila: ako se javi do 10. tm. dovoljno število posetnikov, ki bodo obvezno rezervirali vstopnice za to gostovanje, bo gledališka uprava stopila takoj v stik z merodajnimi faktorji. Cene prostorov: lože Din. 600—400; sedeži od Din. 100—25; stojšče 20 D, dijaško stojšče 10 D.

Film.

Mestni kino. »Lisette Fleuron«, prekrasna drama v 4 dejanjih, v glavni vlogi Francesca Bertini, in »Katastrofa Japonske«, se predvaja v torek, sredo in četrtek.

Porotno sodišče.

Maribor, 4. marca.

Ženo umoril.

Danes se je pred poroto zagovarjal radi hudodelstva umora Lovrene Drevenšek, posestnik v Stanošini, star 44 let, ki je z več ybodljaji z nožem umoril svojo

ženo. Zakonsko življenje Neže Drevenšek ni bilo zavidanja vredno; prepir in pretepi so bili na dnevnem redu. Zato je sklenila, da se pusti od moža ločiti. Mož tudi ni mogel trpeti svojega sina in ga je pognal v službo v Zagreb. Od takrat je bilo doma še huje. Pretepi so postali pogostejši in uboga žena je bila od udarcev vedno modra. Mož se je vdal pijančevanju in skoro vse zapravljal, kar je žena s pridnimi rokami pridelala. Vrhunec supovosti je dosegel na poti z ženo k odvjetniku v Ptuj, ki je imel zadevo v rokah. Naenkrat mu pade nekaj v glavo in začne ženo pretepati. Ona se je branila in ga je z rokami opraskala ter mu raztrgala telovnik. To ga je še bolj razljutilo. Izvlekel je nož, ki je bil ostro nabrušen, in jo začel obdelovati. Zabodel jo je 16-krat, vbodljaji v srce so bili smrtno nevarni. Njeni obupni klici za pomoč ji niso pomagali in vsled izkrvavljenja je umrla. — Obtoženec prizna dejanje.

Taščo sunil v vodnjak.

Na današnjem porotnem zasedanju se je zagovarjal radi hudodelstva umora Štefan Gaber, rojen 4. jan. 1876 v Vučji gomili, posestnik v Tešanovcih št. 39. Zjutraj 20. avgusta 1923 ob 8. uri zjutraj se je zgledil pri okrajnem sodišču v Murski Soboti Štefan Gaber in povedal sodniku, da je ob pol peti uri zjutraj padla njegova tašča Ilona Cipot v vodnjak in utonila. Ni še končal s pripovedovanjem in že je prišel orožnik, ki je izjavil, da se v vasi govori, da je Štefan Gaber sam vrgel taščo v vodnjak, nakar je bil osumljenec oddan v zapor. Sodnik ga je takoj zasilal in pri telesni preiskavi so našli na njegovi srcaji in rokavih krvave madeže in poškodbe na rokah. Med tem so vršili orožniki natančnejšo preiskavo na kraju umora in so dognali, da Ilona Cipot sama nikakor ni mogla pasti v vodnjak, ker je bila preveč močna v telesu ter je tudi ograja bila previsoka in odprta vodnjaka premala. To so potrdili tudi zdravniki, ki so našli na umorjenki rane, katere so bile prizadete z topim orodjem. Razun tega so se našli krvavi madeži tudi na drogu, s katerim so vlačili vodo in katerega se je še ona držala. Drog je bil odtrgan. Sosedje tudi trdijo, da so slišali krik iz smeri vodnjaka, niso se pa zato zmenili, ker je bil v tej hiši prepir na dnevnem redu. Gaber je živel s taščo v večnem prepiru. Ko se je obdoleženec poročil s Cipotkino hčerko, jima je tašča zapisala polovico posestva. Gaber pa je delo smrdelo. Vedno se je prepiral, zlostavljaj ženo in tašči in bil vsled tega sploh pri vseh osovržen. Večkrat ji je tudi grozil, da jo bo ubil. Zadnji čas je bil pa še hujši, ko je zvedel, da namerava tašča dati drugi del posestva v najem. Vse govori za to, da jo je iz jeze vrgel v vodnjak. Preiskava je pokazala, da je on krivec.

Obtoženec je ves čas razprave fajlil dejanje, toda dokazni material je bil tako obtožen, da je pod njegovim bremenom končno tik pred sodbo priznal krivdo. Porotniki so vprašanje krivde soglasno potrdili in je bil Gaber obsojen na smrt.

Kultura in umetnost

Umetniška akademija naših srednješolcev.

Natlačeno polno gledališče je bilo najboljši dokaz, da se široko občinstvo zanjima za življenje naše frendješolske mladine. Sama prireditev pa je bila dokaz, da mladina živi tudi izven šolskega kroga, da išče poti v bodočnost, da se zanjima za umetnost in da vidi v samem sebi problem, ki ga je treba rešiti. (Nemoč.) Kontakt med mladino in občinstvom je potreben in zdrav.

V prologu je osmošolec g. Kreft označil s krepkimi besedami stremljenja naše mladine: ven iz današnjega kaosa, ven iz močvirja časa k svetlim vzorom! Nato je mladi violinist zavrnil Wienaškega »Legendo«. Nastopil je Koprija in recital nekoliko svojih verzov. Tuintam se zaiskri iskra; ubrani verz pokaže pesniško občutje, skozi meglo pesniške načitanosti, epigonstva in nedozorelosti fosforescira posniški dnh. Ali bo ugasnil, kakor tisoč takih ognjev, ki jih je zažgala moč mladostnega prebujenja? — Nekoliko več pesniške zgoščenosti je v poeziji Krošlja: religioznost

je vzmet njegove poezije — Anton Vodnik ga mika; v pesmih »Križa«, »Rožni vence« in »Pogrebe« je došel najdalje. Naj le ne omaga! — Ružičevo »Serenado« je odigral na goslihi mladi, očitno zelo nadarjeni violinist Sijance. Čustveno in tehnično spretno je bilo Klasičev vo izvajanje Lisztove Organske rapsodije na klavirju. Ferme je bil tretji pesnik: v svoji pesmi »Človeka« je segel precej visoko, a ujel ni veliko, večinoma so padale besede, ki se še niso mogle zgostiti v kompaktno miselno ali čustveno celoto. Vendar pa se tudi v njegovih verzih pojavljajo bliskavice pesniško nastrojene individualnosti. — H koncu prvega dela je sledila nova kompozicija Slavka Osterca: kvartet v A-molu. O nji prepuščam sodbo strokovnjakom.

Po daljšem odmoru se je pričel drugi del dijaške akademije. Bratko Sila je spisal »tragedijo mladosti« v treh prizorih z naslovom »Nemoč«. Trije dijaški stanujejo pri mladi gospodini, ki je nekakša Mesalina: drugega za drugim zvali v svoje naročje in od ženske se vračav življenje kot — alkoholič. »Tragedija mladosti« se začneja in konča s propadanjem tretjega, najmlajšega. Zakaj propadajo? To je nemoč. Milko se upira, a nima moči. Življenje — pravi — je močnejše. Mlad človek je napisal to pesimistično delo; ne bo minilo pet let, pa bo imel o njem docela drugačne nazore. Kdor hoče delati take diagnoze, mora imeti dovolj življenskih izkušenj in zadosten vpogled v dušo mladega človeka. Kadarkoli je mladina, pisala »tragedije mladosti«, jih je pisala slabo, zakaj ni stvar mladine, da presoja življenje in dela diagnoze, temveč da sprejema življenje in da mu daje svoje ideale. Avtor »Nemoč« ni povzel svoje tragedije iz življenja, temveč iz literature. Tudi če bi res poznal tako žensko kot je gospodinja, bi bil to osamljen slučaj, ki ni karakterističen za naše dijaško življenje. Naša mladina tudi pada, toda župančičev verz o sinu, ki je pal in je zopet vstal, je daleko resničnejši in tudi — dramatičnejši nego Silova temna diagnoza: življenje, spoznanje vodi mladega človeka v pogubo, v alkoholizem. Odkrita povedano: naturalizem »Nemoč«, ki po frivolnosti dosega najfrivolnejšo Strindbergovo dramo »Gospodična Julija«, mladim ljudem prav nič ne pristaja; sami so nam v »prologu« povedali jasno in odkrito, da ga obsojajo. A če ga obsojajo, tedaj morajo tudi njih produkti izzvenevati drugače: razen teme je treba pokazati tudi luč. Nemoč mladih dijakov je psihološko premalo utemeljena; zmagga perversno-patološke ženske nad trojico mladih ljudi je najpesimističnejši zaključek, ki ga je mogel napraviti mlad človek. In napravil ga ni iz notranjega spoznanja, ker mu za to manjka empirije; napravil ga je iz zdravega mladostno optimističnega stremljenja, toda literatura ga je zapeljala, da ni bil zvest samemu sebi. Vendar pa je treba Bratku Silu priznati, da hoče kvišku. Naj ga kritika njegovega nedozorelega prvenca niti za trenutek ne moti v iskanju tistega umenostnega izraza, ki nemara spi v njegovi še nerazviti individualnosti.

Igrali niso baš slabo, a kaj več o tem ni mogoče reči. Dobra je bila gđ. Jelenčeva v vlogi gospodinje, Mlademu avtorju so njegovi tovariši; in tovarišice burno aplavdirali. Akademija je bila zanimiva, kakor sploh vsaka ura med mladino. I-us.

Obiave.

Š Športna maskerada. Ena od najlepših pustnih veselje bo gotovo maskerada, katero priredi I. Slov. šport. klub »Maribor«, dne 4. marca t. l. v prostorih Narodnega doma. Vabimo občinstvo, da se polnoštevilno udeleži te veselice, ker je eventualni dobiček namenjen povzdigi slovenskega športa.

Š Vstopnice za špo. tno maskerado na pustni torek v Narodnem domu se dobe v predprodaji v trgovini g. Baloha na Grajskem trgu in v trgovini g. Fr. Majerja na Glavnem trgu. Priporočamo posebno onim, ki pridejo s maskami, da si preskrbe vstopnice že v predprodaji. Cena 20 D z veselilnim in diarskim davkom vrea

Sreda 5. marca

ELITNI KONCERT VELIKA KAVARNA

Sreda 5. marca

veliki orkester g. I. KAPLANEK s sodelovanjem virtuozov na harfo bratov MOSTLER.

Začetek ob pol 20. uri.

KLUB-BAR proslava in pojedina slanikov.

Vstop prost.

490

Pohištvo

lastnih izdelkov za spalne in jedilne sobe najceneje v zalogi Šercer in drug, Vetrinjska ul. 2. 106

Po sreči hrepenite

zato kupite knjigo „BABILONSKA UGANKA“. Dobi se v vseh knjigarnah. 406

Odda se takoj lepa meblirana soba. Kje pove upravištvo „Tabora“. 487

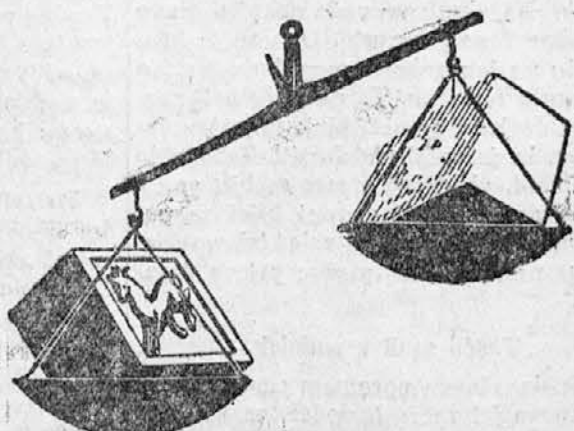
Glasovir se radi pomanjkanja prostora proda, odda v najem ali zmenja za pianino. Oman, Solska ulica 1. 488 3-1

Opremljeno sobico z prostim vzhodom se takoj odda v najem blizu delavnice koroskega kolodvora. Studeci, Cankarjeva ulica št. 7. 494

Knjigovodja bi rad spremenil svoje sedanje mesto k trgovskemu ali industrijskemu podjetju. Cenjene ponudbe prosijo pod „Trezen 495“ na upravo „Tabora“. 495

Dežne ponjave za robove in konje, gamaše, nahrbtnike, polne kovčke in torbice, gonilne jermene v vseh širinah i. t. d. priporoča Ivan Kravos, Aleksandrova c. 13, Slemšev trg 6. 346

Cenjenemu občinstvu, posebno primorskim rojakom, naznanjam, da sem prevzel krojaško delavnico Ivana Šušterca v Mariboru, Pod mostom 1. Postrežba točna in solidna. Cene zmerne. A. Jug, krojaški mojster. 437

MILO „GAZELA“ ODTEHTA PO SVOJI IZBORNI KAKOVOSTI
vse manjvredne, cenejše izdelke.
Dobite ga v vsaki trgovini.

Hc 184/24

Dražbeni oklic!

Dne 10. marca 1924 popoldne ob 14. (2.) uri prodalo se bode na javni sodni dražbi v Mariboru, Solska ulica št. 4 različno špecerijsko, kolonijalno in drugo trgovsko blago ter jedna trgovska oprava.

Interesenti se opozarjajo, da je poleg najvišjega ponudka plačati še tudi 2% no takso od taistega po tar. post. št. 3a zakona o taksah in pristojninah.

Inventurni in cenilni zapisnik se lahko vpogleda pri podpisnem sodišču soba št. 65 med običajnimi urednimi urami.

Okrajno sodišče v Mariboru odd. XI.
dne 3. marca 1924.

486

Dražbeni oklic.

V petek dne 7. marca 1924 dopoldne ob 9. uri in eventuelno še naslednji dan prodalo se bo na javni sodni dražbi v Mariboru, Vetrinjska ulica št. 11 različno pohištvo, obleka, perilo in druge domače potrebne reči, vse ohranjeno v dobrem stanju.

K dražbanju začelo se bo pozivati še le pol ure po navedenem času, med tem pa se te predmete lahko ogleda.

Okrajno sodišče v Mariboru, odd. XI,
dne 18. februarja 1924.

E 906/23
9**Podpirajte slovenske tvrdke!****ZAMENJAVA STANOVANJA.**

Zamenjam stanovanje obstoječe iz treh na novo preplešanih sob z balkonom in pritliklinami v neposredni bližini parka s stanovanjem iz 4 do 5 sob in kopalnico proti dobri odškodnini. Ponudbe na upravo lista pod „Zamenjava 492“. 492 3-1

KEMIČNA PRALNICA IN BARVARIJA JOS. REICH, LJUBLJANA

podružnica Maribor

uljudno naznanja, da je z 1. marcom preselila svojo poslovalnico iz Gosposke ul. 38 v Slovensko ul. 8 dvorišče desno

472

Po lastni ceni

za reklamo prodajamo

čepice po D 45-

in ostalo blago brez konkurence!

B. Veselinovič & Ko.

Maribor, Gosposka ulica 26

Nevosti prihajajo! 128

Podpirajte sokolski tisk!**SMREKOVE STORŽE**

ježice, orehe, jabolke, fižol in druge deželne pridelke kupuje Goban družba z o. z. Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 85. 3-2 483

D. S. Merežkovski:

Julijan Odpadnik.

(Dalje.)

(60)

Medtem sta se približala Dionizove- mu hramu. Takoj za templjem se je nahajal samostan; menih so zaprli vsa okna in zapahali dvri z železnimi kili, kakor da prihaja sovražnik; poganji so jih dolžili, da so oni oplenili in oskrnili do- sidob opuščen svetišče.

Ko sta Gnifon in Zotik stopila v tem- pelj, sta našla množico zidarjev, tesar- jevin ključavničarjev, ki so čistili in po- pravljali poškodovane dele svetišča.

Lomili so napol strobine deske, za- krivajoče štirjoglato odprtino na stropu. V temno ozračje so prodirali solnčni žarki.

— Glejte, koliko je tu pajčevin!

Med korintskimi glavicami mramor- nih stebrov so visle mreže prozorne, prašnatošive pajčevine. Nasadili so me- tlo na dolge droge in začeli otepati ne- snago. Prestrašeni netopir je sprhtal iz zidne pokline, in ker ni znal, kam naj se skrije pred svetlobo, se je obupno lovil od ogla do ogla in frfotal z golimi perot- mi.

Zotik je začel pometati smeti, ki so ležale na podu in jih je nosil v plete- nem jербasu iz hrana.

— Glej jih, prekleto, koliko smeti so nakopičili — je mrmral starec sam s se- boj in se hudoval nad kristjani, ki so os- krnili tempelj.

Prinesli so sveženj težkih zarijavetih klinčev in odprli zakladnico. Vse, kar je bilo pomembnejšega, so menihi razgra- bili: z žrtvenih posed so izbili dragoceno kamenje, z obeliskov strgali zlato in škrlatne našive. Ko so razmetali neko dragoceno žrtveno obleko, se je dvignil

vel oblak prahu, ki so ga napravili moli. Na dnu železne kadilnice je Gnifon ugledal trohico pepela — ostanek kadila, ki ga je tik pred zmago Galilejcev sežgal zadnji svečenik pri poslednjem žrtvova- nju. Iz vse te templjeve ropotije — iz revnih cunj in strlih posod je vel zapah smrti; dihnila ti je naproti stoletna pes- noba in nekak nežen, žalosten vonj — timijami ončasenih bogov. Nenadoma se je Gnifonovega srca polastila slad- ka ginjenost; spomnil se je bil nečesa in se nasmejal: nemara je to bil spomin na otroška leta, na okusne ječmenove pogačice, pomazane s strdjo ali makom, na bele poljske marjetice in šopke žolte- ga regrata, ki jih je nosil z materjo na skromni oltar vaške boginje; spomnil se je, kako je žebiral otroške molitve, ne daljnemu Bogu v nebesih, marveč maj- hnim, zemeljskim hišnim bogovom, na- pravljanim iz preprostega bukovega le- sa in tako mastnim od dotikanja člove- škijh rok, da so kar bleščali na solcu. In stožilo se mu je za hip po mrtvih bogo- vih; iz prsi se mu je izvil težak vzdih. To- da trenutek nato se je zavedel, se prekri- žal in zašepetal: »satanova skušnjava«.

Delavci so prinesli težko mramornato ploščo, stari bareljef, ki je bil pred mno- gim leti ukraden in so ga zdaj našli v sosedni kolibi židovskega čevljarja. Ba- reljef je bil vložen med opeko in je rabil čevljarju namesto razbite plošče v peči. Stara Filomena, žena sosednega suknjar- ja, sicer pobožna kristjanka, je hudo mr- zila čevljarjevo ženo: preklicana Židov- ka je često napasla svojega osla v zelj- nafem vrtu gospe suknjarjeve. Prepri- med sosedama je trajal več let. Naposled je zmagala kristjanka: na njeno ovadbo so vdrl delavci v čevljarjev dom, da vzamejo bareljef iz peči. Pri doh so mo- rali peč razdreti, kar je hudo prizadelo

mojstrinjo čevljarjo in ves njen dom. U- boga žena je togotno krčila z žarilom, klicala nad tolovaje Jehovino maščeva- nje, si pulila redke, osivele lase in žalost- no tulila nad preveljenimi lonci in razru- šeno pečjo. Majhni židovski so cvili k- kor mladi ptiči v razrušenem gnezdu. Navzlic temu pa je bil bareljef prenešen na prejšnje mesto.

Filomena ga je umivala; bil je ves črn od smrdljivih saj. Mastni madeži židov- skih juh so obilno oskrnili beli penteli- konski mramor. Suknjarka je krepko dr- gnila nežni kamen z mokro cunjjo — ma- lo po malem so se jeli prikazovati izpod smrdljive čade božanski liki starinske umetnine: Mladi, nagi Dioniz je napol leže držal v medlo spuščeni roki ko- zarec, kakor da si odpočiva od gostova- nja. Spodaj je bil panter in je lizal ostan- ke vina; bog, ki je vsem bitjem daroval veselje, je z blagodušnim in umnim smeh- lijem opazoval, kako si moč vina osvaja silo divje zverine.

Zidari so zvezali ploščo z vrvmi in jo dvignili; zatem so jo spretno pritrili na nekdanje mesto.

Tik pred Dionizovim kipom je stal na leseni lestvici zlatar in vlagal v mali- kove temne očesne vdolbine dva prozor- nomodra safira: bile so Dionizove oči.

— Kaj je to? — je vprašal pohlevno- zvedavo stari Gnifon.

— Mar ne vidiš? Oči!

— Tako, tako... Od kod... neki tile kamenčki?

— Iz samostana.

— Kaj so menili dovoliti?

— Kako da ne bi dovolili? Saj je ven- dar zaokazal sam blaženi Avgust Juli- jan. Svetle bogove oči so rabile ondi kot lepoticje Odrašenikove obleke. Tako je zmeraj: besedišijo o usmiljenju, o pra- vičnosti, sami pa so največji tolovaji. —

Glej no, kako lepo pristojajo kamenčki na prejšnje mesto!

Bog, ki je pravkar pogledal v svet, je uprl v Gnifona blesteče safirne oči. Sta- rec se je obrnil in se prekrižal, tako ga je postalo strah! Vest ga je mučila. Med- tem ko je pometal prah, se je po stari navadi pomenkoval s samimi seboj:

— Gnifon, Gnifon, kakšno ubogo člo- veče si, kakšen nepotreben pes. Kaj pravzaprav počenjaš na stari feta? Če- mu pehaš samega sebe v pogubo? Zvit- repi hudobec te je zapeljal: vsega te je preslepil s prokletim denarjem. Tako mi ležeš v večni ogenj in se ne rešiš več. Oskrnil si si telo in dušo, Gnifon, ko si se spečal s to malikovalsko grdobijo. Bolje bi bilo, da ne bi nikoli ugledal božje luči...

— Kaj pa mrmraš, dedek? — ga je vprašala suknjarica Filomena.

— Teži me v srcu, hudo teži.

— Si li kristjan, ka-li?

— Kakšen kristjan — gorši sem od slehnega Žida. Nisem kristjan, temveč kupčevalec s Kristusom.

In je pometal dalje.

— Če hočeš, te osvobodim greha, da ne bo ne enega madeža na tebi. Glej, sama sem kristjanka, pa se vendar ne bojim nesnažnega opravila. Meniš, da bi se ga bila lotila, če bi ne bila znala, da se lah- ko pozneje očistim?

Gnifon jo je pogledal nezaupno.

Suknjarka se je ozrla in ko se je pre- pričala, da je nihče ne sliši, je zašepeta- la tajništevno:

(Dalje prih.)

Naročajte
„Jadransko Stražol“